SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
VOL. CIV. № 116 JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 19, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 19-го ЧЕРВНЯ 1997 р. Ч. 116 РІК CIV.

Обговорено поглиблення українсько-шведських відносин

Київ. — Голова парляменту Олександер Мороз зустрівся з державним секретарем Швеції Яном Еліяссоном і обговорив з ним поглиблення співробітництва між двома країнами, повідомила 13-го червня УНІАР.

Зазначаючи, що становище України і Швеції на міжнародній арені збігається „з усіх принципових питань“, О. Мороз сказав, що Київ „надає великого значення налагодженню дружніх стосунків із Королівством Швеція“. Він додав, що велике значення мають також міжпарляментарні відносини.

Я. Еліяссон згодився, що потрібно зміцнювати контакти між двома країнами „в усіх сферах життя“. Він зазначив, що у Швеції інтерес до України збільшується з кожним днем.

У зустрічі взяли також участь голова парляментарного Комітету у закордонних справах і зв'язках з СНД Борис Олійник, керівник групи депутатів з міжпарляментарних зв'язків зі Швецією Микола Жулинський і заступник міністра закордонних справ України Володимир Хандогій.

П. Лазаренко заперечив свою причетність до корупції

Оттава. — Визнавши існування корупції в Україні, прем'єр-міністер Павло Лазаренко заявив 13-го червня, що він не має з нею нічого спільного і намагається її викорінити, повідомило агентство Ройтерс.

Виступаючи на пресконференції після переговорів зі своїм канадським партнером Жаном Кретіє, П. Лазаренко заявив, що корупція в Україні є , як і в будь-якій іншій країні.

П. Лазаренко, який перебував п'ять днів у Канаді з метою приваблення в Україну інвесторів, намагався відкинути звинувачення в корупції, про які написала торонтонська газета „Ґловб енд Мейл“ напередодні його візити. Газета процитувала статтю з „Ню Йорк Таймс“, в якій сказано, що П. Лазаренко, будучи неофіційно причетним до ґазової компанії Об'єднані Енерґетичні Системи, заробив на цьому 260 млн. дол. Разом з тим „Ґловб енд Мейл“ зазначила, що, згідно з твердженням Адміністрації Президента, прем'єр не дістав „жодного цента“ від підприємницької діяльности, бо така діяльність заборонена законом. Газета пише, що офіційний річний прибуток П. Лазаренка дорівнює кільком тисячам долярів.

Минулого місяця під час візити Президента Леоніда Кучми до Вашінґтону віцепрезидент ЗСА Алберт Ґор публічно заявив, що Україна повинна зробити все можливе для викорінення корупції.

Ж. Кретіє не мав жодних коментарів щодо звинувачень П. Лазаренка в корупції і лише сказав: „Він прем'єр-міністер і ми маємо добрі відносини з Україною і мені приємно було його прийняти“.

П. Лазаренко сказав також, що саме його Уряд запровадив нові тверді заходи боротьби з корупцією. Раніше, виступаючи в Національному пресовому клюбі, він заявив, що розмір корупції в Україні перебільшують його політичні опоненти перед недалекими виборами.

В Івано-Франківському суд відкинув скаргу М. Гельбіґ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Коли адвокати Марійки Гельбіґ були повідомлені в Івано-Франківському суді, що документів там не було, до 48 годин, 18-го травня ц. р. був доставлений новий повний пакет документів (140 сторінок). Ориґінали знаходяться у банку в Америці, в Україні у сейфах по різних містах є додаткові копії.

Від Генеральної прокуратури в Києві була вислана скарга до розгляду в Івано-Франківське з терміном відповіді до 8-го червня.

Від своїх адвокатів М. Гельбіґ одержала відповідь про відклик кримінальної скарги 6-го червня, копію-факс офіційного листа від прокуратури України Івано-Франківської области за підписом прокурора Б. Ринажевського, що „в ході розгляду порушень чинного кримінального законодавства України не виявлено“. Тристорінкове додаткове пояснення відмови (підписане прокурором М. Півнюком і старшим радником юстицій М. Гаргатом) мотивовано тим, що австрійський партнер підтвердив свій підпис листовно 13-го травня 1997 року на перереєстрованих документах з датою 26-го лютого 1992 року. Отже суд визнає ці документи дійсними.

Від усунення агрофірми „Прут“ із „Аускопрута“ в січні 1992 року, західні партнери не були фізично в Україні до 8-го березня 1992 року. Як можна перереєструвати спільне підприємство у відсутності партнерів, невідомо, підкреслює М. Гельбіґ.

Адвокати М. Гельбіґ поновили 10-го червня кримінальну скаргу до Генерального прокурора України Г. Ворсінова, підкреслюючи однобічність повище згаданого рішення анулювати постанови Івано-Франківської прокуратури і перенести справу в іншу прокуратуру.

Юридичною обороною М. Гельбіґ є: Ярослав Онишко, уродженець Львова, закінчив юридичний факультет Львівського Університет ім. І. Франка, тепер працює в Палаті Адвокатів Львова, є одним із творців Спілки Адвокатів України. Нестор Гнатів закінчив юридичний факультет Львівського Університету ім. І. Франка, перед роботою в Палаті Адвокатів довший час працював суддею, був депутатом Львівської области, знаний з цілого ряду гучних справ: справа відомого діяча Руху від Закарпаття Михайла Джанди, справа відомого політичного діяча Тернопільщини Івана Демидця, тепер зайнятий в справі дітей — є захисником В. Дорошенка.

Обговорюють бюджет на 1997 рік

Київ (УНІАР). — У Верховній Раді України розпочалася серія тематичних пресових конференцій на тему "Бюджет 1997: точка зору Комітету і фракцій". Помічник Президента з макроекономічної політики Валерій Литвицький висловив надію, що бюджет на поточний рік ухвалять у червні. Він дуже занепокоєний невизначеністю з ухваленням бюджету, оскільки це веде до збільшення заборгованости із заробітків і пенсій, гальмує реформи і унеможливлює введення нових тарифів за ґаз, електрику та інші послуги.

Голова фракції "Комуністи України за соціяльну справедливість і народовладдя", перший секретар ЦК КПУ Петро Симоненко та депутати від фракції комуністів Катерина Самойлик, Володимир Пустовойтенко, Володимир Немировський, Євген Красняков та Олександер Масенко виклали своє становище до проєкту державного бюджету України на 1997 рік. На їх думку, цей проєкт "антидержавний, антинаціональний, антинародний", приймати його ні в якому разі не можна і тому комуністи голосуватимуть проти його ухвалення.

Нереальною на думку комуністів є доходова частина і незадовільний стан справ у машинобудівній, легкій та харчовій промисловостях. З цієї причини комуністи не підтримують і аналітичний розділ проєкту. Вони також вважають, що в Україні будується поліційна держава, а бюджетний процес свідомо гальмувала виконавча влада.

Голова Комітету Верховної Ради з питань фінансів і банкової діяльности Віктор Суслов висловив надію, що бюджет все ж буде ухвалено, оскільки замість Віктора Пинзеника, який не йшов на будь-які компроміси з парляментарними фракціями, нинішній віцепрем'єр-міністер Сергій Тигипко виявляє гнучкість і з ним легше знайти спільну мову. Легше співпрацювати також з міністром фінансів Ігорем Мітюковим та міністром економіки Юрієм Єхануровим.

На запитання журналістів чи можлива резиґнація прем'єр-міністра Павла Лазаренка, В. Суслов відповів, що його резиґнація "невідворотня".

Голова фракції "Рух за народ, за Україну" Вячеслав Чорновіл, його заступник Олександер Лавринович, заступник голови Комітету з питань культури Лесь Танюк, член Комітету з питань фінансів і банкової діяльности Валерій Альошин вважають, що в гальмуванні бюджетного процесу винна не лише Верховна Рада, оскільки виконавча влада спізнилася з податковим законодавством. Отож, зазначив Чорновіл, "треба було ухвалювати бюджет на старій податковій системі у термін, встановлений законом".

Голова Руху сказав: "Проєкт бюджету не справляє враження якісно нового документу. Перш за все, там не було дотримано умови, що в кризовому стані повинен бути кризовий бюджет. На жаль, це бюджет традиційної форми і він нереальний".

Відбулася конференція міністрів юстиції

Київ (УНІАР). — Як уже інформовано, в Празі відбулася 21-ша конференція міністрів юстиції европейських країн. Тема розгляду — "Взаємозв'язок між організованою злочинністю та корупцією".

Заступник генерального секретаря Ради Европи Пітер Ловпрехт, вітаючи учасників конференції, зазначив, що "міністри юстиції мають бути в авангарді боротьби з корупцією".

Міністер юстиції України Сергій Головатий свою промову зосередив на особливостях та відмінностях явищ корупції й організованої злочинности в країнах, що звільнилися після розвалу СССР, у порівнянні з країнами Західньої та Центральної Европи. За словами українського міністра, західньо-европейські країни передусім мають вжити негайних і суворих заходів для припинення корупції серед громадян та підприємців, яким, фактично, дозволяється давати хабарі чужоземним урядовцям та підприємцям в інтересах бизнесу. "Для України, яка не має досить ефективних засобів боротьби, така практика, по суті, є не щось інше, як підтримана чужою державою політика морального тероризму проти українського суспільства", — сказав С.Головатий.

Учасники конференції обговорили головний документ, у якому сказано: "Загроза, яку корупція створює для інститутів демократії, економічного росту та стабільности, риск використання корупцією державної влади для особистого збагачення, посилення занепокоєння громадян кожної країни, де поширена корупція, — все це вимагає від учасників 21-ої конферренції міністрів юстиції европейських країн конкретної і дієвої відповіді".

ОСТАННІМ ЧАСОМ СПРАВА правил контролі плати за мешкання в Ню Йорку була одною з головних справ на сторінках місцевої та довколишньої преси. Зокрема в кількох останніх днях перед північчю неділі, 15-го червня, коли то 50-річні правила мали закінчити свою леґальну вагомість. Згаданим правилам підпорядковується 1.2 млн. мешкань і 2.7 млн. мешканців нюйоркського стейу в більшості у самому місті Ню Йорку. Ситуація була дуже напруженою до останньої хвилини і тільки в перших хвилинах після півночі головні актори цього політичного спектаклю, губернатор республіканець Джордж Патакі, провідник сенатської більшости республіканець Джозеф Бруно і спікер асамблеї демократ Шелдон Сілвер знайшли відповідну розв'язку.

СТРАЙКУЮЧІ ШАХТАРІ ДОМАГАЮТЬСЯ СВОЇХ ПЛАТЕНЬ

Київ. — Гірники із щонайменше 50 шахт України розпочали 16-го червня страйк, протестуючи проти невиплати платень і засуджуючи економічну політику Уряду. Біля 1,000 з них прибули до Києва і влаштували акцію протесту біля Адміністрації Президента.

Аґентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що шахтарі несли сердиті гасла і били своїми пластиковими помаранчевими шоломами об асфальт в той час, як кордон міліції не пускав їх на майданчик перед входом до президентського бюра. Скандуючи „Президент! Президент!“, вони закликали Л. Кучму виконати їхні вимоги, серед яких припинення закриття шахт і зупинення, на їхню думку, бездумних і неефективних економічних реформ.

За словами одного з учасників демонстрації Миколи Козлова з Черкащини, реформи в Україні повністю провалилися і Уряд не хоче цього визнавати. Держава перетворила 90 відс. населення в жебраків, в той час як 10 відс. стали багачами, заявив він. Згідно з УНІАР, заборгованість у платнях шахтарям сягнула 1.4 блн. дол., що є лише третьою частиною загального боргу державним працівникам.

Товариш М. Козлова Іван Петренко сказав, що їхня шахта, а також інші закриваються і нічого не робиться для знайдення праці людям, яких звільняють. Він висловився за резиґнацію прем'єра Павла Лазаренка і заявив, що голосуватиме на наступних виборах за соціялістів та комуністів.

Урядова програма реформування неприбуткової вугільної промисловости передбачає закриття до кінця цього року 40 шахт з 276. Впродовж п'яти наступних ро-

(Закінчення на стор. 3)

Зловлено вбивцю працівників Сі-Ай-Ей

Вашінґтон. — Уряд ЗСА у вівторок, 17-го червня, повідомив, що офіційні чинники у співпраці з провідниками афганських племен і пакістанською розвідкою зловили відлюдка, запідозрілого в убивстві двох працівників Сі-Ай-Ей перед будинком головної кватири аґенції у Вірджінії.

Після чотири і піврічної погоні, що простяглася від передмістя Вашінґтону до афганістанської пустині, підозрілого злочинця згаданого вбивства, 33-річного пакістанця Мір Амалю Кансі, невідомі афганці передали американцям, але тільки після того, коли дізналися, що за схоплення призначено нагороду в сумі 2 млн. дол. Державні чинники відмовились сказати, коли, де і як підозрілого зловлено та чи виплачено афганцям нагороду.

М.А.Канзі був утікачем від 25-го січня 1993 року. Того дня п'ять осіб, що затримались в ранішньому автомобільному русі перед брамою головної кватири Сі-Ай-Ей в Ленґлі, Ва., були обстріляні з машинового кріса типу К-47, а з них двох, Ленсінґ Бенетт і Френк Дарлінґ, були вбиті.

Поки ФБІ та Сі-Ай-Ей натрапили на слід убивці, то він вспів залишити ЗСА та відлетіти до Ісълямбаду, столиці Пакістану. Після того слід його пропав у дикій пустелі Афганістану, де існують тільки закони племен і повстанських банд.

М.А. Кансі вкінці привезли на міжнародне летовище Даллеса біля Вашінґтону вечером у вівторок, 17-го червня, а звідтіль до тюрми повіту Фейрфекс. Згідно зі законом стейту Вірджінії, його звинувачено у згаданому вбивстві та на цій підставі наступного дня в середу, 18-го червня, в суді повіту Фейрфехс його формально притягнено до судової відповідальноси.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

СОЦІЯЛІСТИ ОЧОЛИЛИ ПІКЕТ ЧОРНОБИЛЬЦІВ

КИЇВ. — Представники Проґресивної Соціялістичної Партії України, їхні прихильники та ветерани Чорнобиля пікетували Верховну Раду України. Проґресивні соціялісти прийшли до Києва пішки, почавши свій похід у Яготині Київської области. Майже 300 учасників акції на чолі з головою ПСПУ Наталією Вітренко та її заступником Володимиром Марченком звинуватили Уряд, Президента України Леоніда Кучму та голову Верховної Ради Олександра Мороза у неспроможності захистити свій народ. Інвалідів Чорнобиля та ліквідаторів катастрофи на ЧАЕС було близько 30 осіб і вони пояснили таку нечисельність тим, що багато померло, а інші важко хворі. За останні 10 років з числа ліквідаторів уже померло 250,000 людей. Чорнобильці протестували проти обмеження пільг для ліквідаторів та проти перевірки їхніх посвідчень.

НЕДОЛІКИ В ПРАЦІ ЧОРНОМОРСЬКОГО ПАРОПЛАВСТВА

ОДЕСА. — Тут у Будинку моряків на виїзній колеґії Міністерства Транспорту України обговорено незадовільний стан справ у компанії "Чорноморське пароплавство". На колеґії головував новопризначений міністер транспорту Микола Круглов. Гостей із Києва зустріла велика група жінок, чоловіки яких або не отримують зарплатні, або тривалий час перебувають в жахливих умовах на заарештованих кораблях у чужих портах. Віцепрезидентів "Чорноморського пароплавства" Анатолія Антонова та Євгена Стенченка звільнено із займаних постів через незадовільну працю. Керівникові "Чорноморського пароплавства" Стогнієнкові доручено протягом одного місяця поліпшити становище в компанії. Учасники колеґії обговорили проєкт програми розвитку пароплавства та встановлення надійної контролі за проходженням грошей. Депутат Верховної Ради Юрій Кармазін зазначив, що за короткий час важко буде вирішити питання виплати зарплатні, отож Урядові доведеться вжити додаткових заходів.

ДЕПУТАТСЬКІ ЗАПИТИ

КИЇВ. — На сесії Верховної Ради України парляментаристи від групи "Реформи" Анатолій Єрмак і Григорій Омельченко звернулися з запитом до Президента Леоніда Кучми, як ґаранта Конституції, з приводу перевірки інформації про незаконне відкриття валютних рахунків за кордоном помічника Президента Анатолія Лобова та інших урядовців. Голова Верховної Ради Олександер Мороз зазначив, що цей запит скеровується Президентові України, оскільки на працівників СБУ, які проводять перевірку цих фактів, "чиниться тиск з боку відповідних структур". Запит депутати підтримали 253 голосами.

ДІЯЛЬНІСТЬ МІНІСТРА ВНУТРІШНІХ СПРАВ ТЕЖ КОНТРОЛЮЮТЬ

КИЇВ. — Українські парляментаристи від групи "Реформи" Олександер Ільяшкевич, Анатолій Єрмак, Юрій Оробець, Вячеслав Білоус, Володимир Головко, Ігор Осташ, Федір Судніцин, Микола Петренко і Сергій Соболєв внесли на розгляд Верховної Ради проєкт постанови про створення спеціяльної слідчої комісії для перевірки фактів порушення законів міністром внутрішніх справ України Юрієм Кравченком. Проєкт передбачає створення слідчої комісії у складі Комітету Верховної Ради з питань боротьби зі злочинністю і корупцією і представлення результатів перевірки на розгляд парляменту до 10-го липня 1997 року.

О.МОРОЗ ЗУСТРІВСЯ З АМБАСАДОРОМ НОРВЕГІЇ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз зустрівся з новопризначеним амбасадором Норвегії в Україні Андерсом Ніколаєм Гельсетом. Під час зустрічі обговорено широке коло питань, пов'язаних, передусім, з українсько-норвезьким економічним співробітництвом, зокрема, в кораблебудівній галузі. Як відомо, торговельна фльота Норвегії посідає перше місце в світі, а чимало її кораблів споруджено в Україні. Дуже перспективним сторони вважають і співробітництво у галузі видобутку нафти. О.Мороз зазначив, що досвід Норвегії допоможе українцям збільшити видобуток енерґоносіїв. "Можливості й резерви у нас колосальні", — зазначив голова парляменту. Сторони обговорили також варіянт можливої чотиристоронньої співпраці — Україна-Росія-ЗСА-Норвегія — з метою запуску штучних сателітів Землі з морських плятформ, які споруджує Норвегія. Ознайомившись з демократичними традиціями Норвегії, Конституцію якої ухвалено 1814 року, О.Мороз зауважив, що приклад цієї держави доводить можливість побудувати потужну економіку і без допомоги міжнародних фінансових організацій. "Мені дуже хотілося б, щоб Україна розвивалася таким чином, спираючись на власні сили і враховуючи власні особливості", — сказав О.Мороз.

У СВІТІ

ДЕМОКРАТИЧНИЙ РУХ В ГОНҐ КОНҐУ у вівторок, 17-го червня, зазнав нових перешкод, коли влада затримала плянування першого продемократичного зібрання під час китайського владарювання, чим майбутнє правління намагається ще більше зменшити існуючі свободи. У той самий час Китай зарядив поготівля своїх збройних сил і мешканці Гонґ Конґу, бачучи наближення реальности, починають втрачати політичну певність у майбутню толерантність. Крім того, майбутній призначений Китаєм керівник Тунґ Чігва, намагаючись ще більше загнуздати будь-які демократичні прояви, повідомив про дальші зміни на нижніх урядових рівнях влади — дещо прорідити ряди продемократичних політичних представників у місцевих урядах.

ЗГІДНО З ОФІЦІЙНИМИ ВИСЛІДАМИ, проголошеними у понеділок, 16-го червня, хорватський президент Франьо Туджман був переобраний на наступну п'ятирічну каденцію. Він, колишній комуністичний генерал, що керує Хорватією з самого початку проголошення її незалежности від Юґославії.

В АМЕРИЦІ

ДОВГОТРИВАЛІ ДОСЛІДИ ДІТЕЙ іміґрантів вказують, що вони мають кращі оцінки та багато менша кількість з них залишає навчання в публічних школах, як діти батьків народжених в Америці. Досліди переводили Мишиґанський стейтовий і Прінстонський університети та підкреслили також і те, що діти іміґрантів дуже швидко вивчають англійську мову та всього тільки шість відсотків залишає навчання у порівнянні з 16 відсотками тих інших дітей. Досліди базувались на 5,000 дітей у Сан Дієґо і Маямі та тривали від 1991 року.

ХОЧ ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН і Конґрес погодились видати 16 млн. дол. на медичну опіку для медично незабезпечених дітей впродовж наступних п'ятьох років, то тепер між ними виникло непорозуміння хто саме має вирішувати як ці гроші будуть ужиті. Це непорозуміння не є несподіванкою, але цього тижня воно стане публічним питанням і вже не буде тільки внутрішнім непорозумінням, бо Сенатська комісія фінансів буде над цим питанням голосувати.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Старі антагонізми не вмирають

Здавалося, що після останніх намагань наладнати в якийсь спокійніший та для всіх сприємливий спосіб стосунки поміж Україною і Польщею, трохи успокояться настрої, навіть беручи до уваги, що цей рік постійно пригадує 50-річчя Акції „Вісла" та події з цим зв'язані.

Однак бачимо, що на ділі воно так не є, і що старий антагонізм існує в такій силі, як раніше, і це завважуємо у різних подіях, а при тому в коментарях польської преси.

Дійсно напружена ситуація розгорілася із приміщенням заповідженого XV Фестивалю української культури в Перемишлі, що запланований на дні 24-26-го червня. Цей фестиваль, хоч має відбутися під опікою прем'єра Польщі та голови Верховної Ради України, ніяк не міг отримати приміщення, яким мала бути одна із спортових площ в Перемишлі, конкретно площа Спортового Клюбу „Чувай". Провідники клюбу зірвали завчасу підписану умову з Об'єднанням Українців у Польщі, і на цій підставі посадник міста заборонив узагалі цей фестиваль влаштовувати. Хоча організатори ще того самого дня підписали умову на винайм площі іншого польського спортового клюбу, — посадник відмовився прийняти фестиваль.

Розуміється, це викликало широке обурення серед українців та негайну реакцію у Львові: ви нам, а ми вам! Там директор Личаківського кладовища звернувся листовно до Товариства опіки над військовими польськими гробами зняти до двох місяців усі написи з кладовища польських вояків, мовляв, вони „ображують" український нарід. Директор покликався на рішення Міської Ради Львова з 4-го червня.

Непотрібно розбурханий у Перемишлі конфлікт викликав широкий відгомін і гострі коментарі в пресі та в інших засобах масової інформації, і, замість утихомирити настрої поміж українцями та поляками, як це можна було думати після останніх спроб полюбовного розглядання проблем, — вони помітно загострилися.

Управа міста Перемишля, здається, відчувши помилку польських гура-патріотів у дні 12-го червня таки дала дозвіл на відбуття українського фестивалю, і якось тим разом найшлося на нього місце на одному із шкільних спортових стадіонів. Праці над підготовою, як пише польська преса, розпочалися, але до того часу ще є десять днів і невідомо, як події розвинуться і яка буде реакція населення як українського, так і польського.

Наразі читаємо в польській пресі ЗСА підсумки думок у справі підписаної президентами України і Польщі Заяви щодо „згоди і єдности", і з прикрістю ствердужуємо, що, коли думки українських речників — секретаря ОУП Петра Тими і Ярослава Сидора, президента перемиського Відділу ОУП, є спокійні та радше поєднуючі, так погляди польських речників незгідливі, переповнені анімозіями і подекуди навіть неправдивими інформаціями. Для прикладу можна навести, що президент Федерації організацій „Кресових" інформує читачів, що в Україні є державним святом 17-те вересня, тобто річниця „наїзду" українців на Польщу.

Усі вибрані голоси, українські і польські, вказують на критичну настанову до самого факту підписання Декларації обох президентів, розглядаючи його як ще один чисто політичний акт. І в той час, коли українські речники надіються на дальші розмови та покликуються на конструктивні діялоги істориків обох держав, польські критики вишукують „чорні сторінки" для продовження непорозуміння.

Пробудження старих антагонізмів у такій силі зовсім нічим добрим не ворожить ні для поляків ні для українців, а люіть воду на млин нашого північного сусіда. Треба лише надіятися, що здоровий глузд у дискусіях, але й у дії таки переможе, що дасть обопільну користь.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Олександер Серафин

ЗСА МОЖУТЬ СТАТИ НА ПЕРЕШКОДІ ВІЛЬНІЙ ТОРГІВЛІ

В середині травня відбулася в Бельо Горізонте, Бразилія, конференція представників Вільної торговельної зони Америк (FTAA). Конференція рішила почати офіційні переговори в столиці Чіле в березні 1998 року і що FTAA може співіснувати з іншими реґіональними торговельними групами, такими як НАФТА (ЗСА, Канада і Мехіко) і Меркосур (Арґентина, Бразилія, Параґвай і Уруґвай).

В 1994 році країни обох Америк, Північної і Південної, за виїмком Куби, дали урочисту обіцянку домовитися про вільну торгівлю до 2005 року. Проґрес дотепер у цьому напрямі був дуже повільний не тільки з причини тривоги в ЗСА, — існують сумніви також в інших країнах. Латинська Америка, одначе, робить великий поступ, головне Чіле і Бразилія. Є зовсім можливим, що протягом наступних 20-ти років Західня півкуля стане вільною торговельною зоною, не зважаючи на перешкоди.

Двадцять років тому країни Латинської Америки, на превелику турботу ЗСА, були в руках мілітарних національних режимів. Державні кордони захищалися військом і митниками. Національні економіки були закриті, багато з них було в державних руках.

Сьогодні майже все це змінилося. Помимо корупції, яка ще існує, вибір мають громадяни бальотами — не зброєю — і не надужиттям виборчих законів. Перешкоди торгівлі усуваються, внутрішні ринки стають вільними і державні промисловості приватизуються.

Це все не прийшло легко. Були реґреси в минулому і без них не обійдеться в майбутньому. В більшості країн Латинської Америки, зокрема в Чіле, Арґентині й Бразилії, є приборкана інфляція, яка руйнувала економічний проґрес.

Латинська Америка ще довго сполягатиме на ЗСА на свої експорти, але торгівля з Европою і Азією поширюється. Не все є задовільне, гомоґенне, але Латинська Америка сьогодні є частиною вільного ринку і демократичного суспільства і вона займе своє місце у цьому величезному ринку Західньої півкулі.

Підчас своєї сучасної подорожі по Латинській Америці Президент Клінтон пообіцяв поширити вільну торгівлю на Західню півкулю. Цьому, одначе, є одна велика перешкода: чи дасть Конґрес Президентові повновласть вести такі переговори?

Американський Конґрес має нахил вживати торговельні санкції, щоб покращити не економічні ділянки — умови праці для іноземних працівників, охоронити довкілля, стримати нелеґальну торгівлю наркотиками і скоротити продаж нуклеарної зброї. Торгівля є дуже важна для державного добробуту. Третину економічного росту 1990-их років завдячується експортам, які дають роботу для 12-ти мільйонів осіб.

Повновласть, яку мала Адміністрація укладати угоди стосовно вільної торгівлі, вигасла. Конґрес не спішиться її відновити тому, що Сенат і Палата Репрезентантів не можуть погодитись у справі включення в повновласть не економічних провізій. Тому Адміністрація не може продовжувати свою працю над створенням вільних торговельних зон, наприклад, у Південній Америці й Азії.

Для багатьох у ЗСА, включаючи і добре поінформованих експертів-економістів, Північно-Американський торговельний договір між ЗСА, Канадою і Мехіко (НАФТА) залишив неґативну опінію, головно через мехіканську економічну кризу 1995 року. Хоч прихильники НАФТА кажуть, що НАФТА створить в ЗСА багато нових робочих місць, — противники угоди НАФТА твердять, що угода спричинить втрату сотні тисяч верстатів праці, її вплив дотепер був мінімальний, а навіть шкідливий, за даними студії, опублікованої в грудні 1996 року.

Студія Каліфорнійського університету є найбільш всебічна. Вона зробила висновок, що вплив НАФТА на наймання, пов'язане з торгівлею, протягом перших трьох років після заключення цієї угоди, є щонайменше зеро (нуль) і, правдоподібно, в найкращому разі — невелике позитивне число. Дослідження встановило що netto приріст у найманні в ЗСА, від підписання угоди з початком 1994 року, був 2,990 робочих місць, — збільшені імпорти до ЗСА зліквідували 28,168 робочих місць протягом останніх трьох років, а вищі експорти із ЗСА спричинилися до створення 31,158 робочих місць.

Робітничі юнії, між іншими заінтересованими групами, продовжують арґументувати, що Угода стимулює міграцію робочих місць до Мехіко, де зарплата є набагато нижча ніж у ЗСА. Вищезгадана студія, щоправда, не встановила, чи краще оп-

(Закінчення на стор. 3)

Роман Кухар

Лікарі в діяспорі

Павло Пундій, „Українські лікарі", бібліографічний довідник, книга 2, лікарі діяспори та їх діяльність для рідного краю, гол. редактор Ярослав Ганіткевич, ред. колеґія, вступ і передмова; довідник українських фармацевтів; огляд діяльности УЛТПА, портрети, поіменний показник, список скорочень, НТШ, Лікарський Збірник, нова серія, т. V. Львів–Чикаґо, 1996, ст. 446.

Відрадно і з почуттям признання слід відзначити появу 2-ої книги незвичайно корисного довідника наших представників медичної професії в західній діяспорі. Разом з раніше виданою 1-ою книгою цієї монографії (1994 р., ст. 326), монументальний цей двотомник є не абияким бібліографічним досягненням шановного автора, д-ра Павла Пундія, як і його крайових та діяспорних співробітників.

Обидві книги довідника охоплюють біографічні статті з 476-ма світлинами біля однієї тисячі наших лікарів в Україні та в різних країнах Заходу. Звичайно, це тільки частина загального числа наших земляків медичного звання в краю й поза його межами, що йде в тисячі.

Автор, укладач довідника, він же й директор бібліотеки й архівар УЛТПА, збирав довгі роки публікації й матеріяли про українських лікарів у всьому світі, листувався з ними, опитував їх, документував їхню працю у пресі та видавав зредаґовані біографії в *Українському Медичному Архіві* (8 томів).

Завершенням його просторих досліджень на цьому полі і є двотомник життя й діяльности нашої великої лікарської родини. З нього, мовою точних біобібліографічних даних, довідуємось не лише про суто-професійні, але теж про суспільно-громадські зайняття того видатного стану рідної національної спільноти. Можна тільки подивуватись, що, не зважаючи на заплановану вичерпність довідникового матеріялу, не попало сюди чимало відомих нам лікарів, як от Захар Шупер, Михайло Штайн, Роман Голубінка, Олександер Сидоряк, Володимир Гудз, Мирослав Бих, Михайло Гук, подружжя Лятишевських, Лев Мурський, Юрій Белендюк, С. Мартинюк, Лев Волянський та інші. В деяких звітованих біографіях, наприклад психолога Богдана Цимбалістого (помер в 1991 році), Святослава Шеремета (помер в 1996 році), Ірини Нани Саляк (померла в 1997 році) не подано дати смерти. Проте у праці такого масового розміру недоглядам такого роду важко запобігти. Відсутність біографій інших лікарів виправдується обставиною їхньої непринележности до дійових організацій Українського Лікарського Товариства (і є вірогідна чутка, що д-р П. Пундій готує додаток-доповнення до довірника).

Знаменним проявом для українців медичного звання, що й не раз видвигається у збірнику, є їхня суспільна чуливість, активність серед рідного й чужого загалу. Між індивідуальними представниками нашого лікарського світу відомі меценати культури, науковці, суспільні діячі. Чимало з них обдаровані багатогранними талантами. Привести б хоч декілька прикладів.

Провідницьким хистом визначились Маріян Панчишин, Дмитро Ціпивник, Ахіль Хрептовський, Павло Джуль; літературним — Степан Руданський, Юрій Липа, Софія Парфанович, Михайло Качалуба, Юліян Мовчан, Тома Лапичак; музичним — Зіновій Штокалко, Дмитро Коструб'як, Олег Сохан, Олег Волянський, Василь Трухлий; мистецьким — Іван Кохан, Климентій Рогозинський; спортовим — гравці СТ „Україна" Осип Петрів, Юрій Дицьо, Іван Павлічка; організаційним — Роман Осінчук, Олександер Жупник, Роман Смик та інші.

І ще одне замітне спостереження щодо членів нашої лікарської братії приходить на думку. Багато з них зберігають лікарське звання „з роду в рід". Від батьків переходить воно часто на дітей і близьких в родині. Згадати б лише родини Бережницьких, Бурачинських, Демусів, Дорожинських, Ворохів, Войтовичів, Залуцьких, Качалуб, Клюфасів, Мельників, Панчишинів, Пундіїв, Ріпецьких, Филиповичів, Харуків, Шухевичів, Шербанюків. Словом, „козацькому роду нема переводу"!

Довідник „Українські лікарі" матиме своє значне інформативне значення, особливо в Україні, доводячи до свідомости земляків суспільну та професійну широчінь досягнень наших представників тієї професії у вільному світі. В Україні, за чужого режиму й сучасної кризи, їм важко було розгортати всі сили, притаманні українській обдарованій людині.

Анатолій Гороховський

Не кожна людина людині — вовк

(Документальний нарис)
III

Дора повернулася до крісла, випила трохи кави і наша бесіда продовжилася. Вона розповіла, що після знайомства з Ніною Крик її чоловік Олександер все підготував для нашого новосілля. Крім того було досягнено домовлення з поліцаєм, що він дозволить родині Ольберґ непомітно вийти з ґетто. Втікачі поселились у кухні, що містилася поруч з дровітнею. У випадку необхідности, вони мали змогу перебратися до неї і там залишитися непомітними.

Не зважаючи на всі зусилля Круків, їм не вдалося врятувати матір чоловіка Дори, вона померла, поховання її виявилося непростою справою. Ніна довідалася, що неподалік знаходиться старе жидівське кладовище і почала шукати людей, які взялися б у той холодний, морозний день викопати яму. Напередодні спекла кілька буханків хліба, роздобула самогону... Покійницю поховали за всіма правилами.

Час від часу родина Ольберґів мусіла з'являтися в ґетто, певний період там ночувати. В цьому виникла потреба, коли ставало відомо, що нацисти збираються провадити чергову криваву акцію.

Якось моя гостя довідалася, що ніби в Жмеринці перебуває її сестра, яка пропала ще на початку війни. Про цю новину вона розповіла своїй рятівниці і та вирішила піти з нею на пошуки. Ніна одягла Дору в селянське вбрання і разом пішки попростували в неблизьку дорогу. Однак сестру не знайшли і з великими труднощами повернулися додому.

Саме тоді німецький військовий комендант Копайгорода оголосив наказ, в якому говорилося, що місцеві жителі, які переховують жидів, будуть розстріляні. Коли про це стало відомо Ольберґам, вони сказали Ніні, що повертаються в ґетто через те, що не хочуть наражати її та Олександра на небезпеку.

— Ні в якому разі, — рішуче заявили вони. — Ви нікуди не підете, за нас не бійтеся. Синам своїм я наказала, що вони мусять відповідати на запитання нацистів, коли ті прийдуть до нас.

Чекати на непрошених гостей довго не довелося. Увірвавшись до хати, вони запитали хлопчика хто то за жінка, вказуючи на Дору?

— То наша рідна тітка, хіба ви її не знаєте? — Малюк підбіг до жінки, обняв і тепло поцілував. Гітлерівці повірили дитині та пішли з хати.

— Іншим разом, — продовжувала Дора, — сусід Ніни попередив її про те, що незабаром прибудуть німецькі жандарми, вони мають завдання знайти жидів, яких переховують українські родини. Відразу наші господарі вжили необхідних заходів: — мене і мого чоловіка вони сховали в стирті сіна на подвір'ї.

Десь за годину біля хати зупинилася німецька машина і жандарми кинулися нишпорити по всіх кімнатах, оглянули льох та горище. Завмерло моє серце, здава-

(Закінчення на стор. 3)

Лист з Києва

Пригадується, серед перших анекдотів про «нових русскіх» був один про такого собі власника «Мерцедеса», що приїхав до занедбаної сільської хатини і врочисто запитав бабусю при фіртці, чи вона його впізнає. Бабуся довго не могла згадати, попри численні подробиці, які перераховував гість, і виправдовувалася лише тим, що під час війни переховувала не тільки його, а й багатьох інших — усіх не згадаєш.

Гість, однак, не вгавав: «Помніш, бабушка, я біл такой малєнькій, риженькій, в сєром пальтішкє?!»

«Сіре пальтішко? — пояснила бабуся. — Аякже, пригадую, пригадую! Ти малий такий був, да ловкенький, — після всіх доїдав!»

«Так вот, бабушка, — сказав гість. — Я за етімто пальтішком і прієхал!..»

Життя, як ми знаємо, часом перевершує всі анекдоти.

Я маю знайому, яка віддає весь свій вільний час і всі свої скромні гроші доброчинній чи, як тепер модно казати, харитативній діяльності. Нещодавно вона шукала ліки, точніше — кількасот гривень на ці самі ліки для важко хворого, помираючого хлопчика десь із Чернігівщини, який не був їй ні родичем, ні навіть знайомим.

Цілий день вона бігала по «юридичних особах», сподіваючись знайти серед них потенційного спонзора; і цілий вечір обдзвонювала осіб «фізичних», себто своїх знайомих, з надією нашкребти потрібну суму бодай таким чином. Опівночі вона зважилась на абсолютно химерний і відчайдушний крок — рушила в касино, де вмовила якимсь чином мордоворотів на вході покликати адміністратора, а тоді — неймовірно — переконала адміністратора пропустити її в залю, де й звернулася до присутніх зі своїм драматичним харитативним сюжетом.

«Новиє русскіє» ввічливо її вислухали і з кислими мінами зібрали чималу купу жетонів, із якими збентежена і розгублена заслужена вчителька України подалася до каси. Там за ці жетони їй видали 24 (двадцять чотири) гривні, нуль-нуль копійок.

«І ти не жбурнула їм це у пику?» — спитав один мій приятель, коли вона розповіла в товаристві всю цю історію.

«Краще б ти на ті жетони зіграла, — сказав другий. — Новачкам щастить».

«Боже, — скрушно зітхнув третій, — задзвонила б до мене, я б сам дав тобі більше».

Я не знав, що сказати, й тому промовчав. Я б, мабуть, теж не жбурнув тих грошей гостям у пику — зі співчуття до ні в чому невинного адміністратора, на якому б це все відбилось. І не зіграв би на них, бо не вмію, та й, по-правді, не дуже вірю в ці ігри. І, зрештою, я не знаю, чи сам дав би більше, бо багато ще тут залежить від настрою, від ситуації, від готівки в кишенях і хтозна ще від чого. Людина, проходячи повз вуличних жебраків, знаходить десятки виправдань на зразок того, що «я й сам небагатий», «всім не поможеш» або й «розвелось тут нероб та шахраїв!..»

Хоч усі ці вибагливі виправдання давно вже описані народною приказкою про сіре пальтечко або й «Мерцедес», котрі, що не кажіть, а ближчі до тіла, ніж чиясь там сорочка.

Микола Рябчук

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

А життя потихеньку йде й підростають діти...

Листи, листи. Скільки їх летить з України до нас. Вони і добрі й злі, веселі й сумні. Переважно це особисті справи. Але не раз зустрічаються листи, які виходять поза рамки звичайних листів і криють у собі золоті думки. Ось з одним таким листом хотіла б поділитися з читачами.

Пише до мене батько двох дітей. Лист тим цінніший, що пише людина, яка народилася і виховувалася в совєтській системі. Характеризуючи сучасний стан в Україні, пише так: „Ситуація в країні вкрай заплутана й невизначена, бо тих, хто переживає за Україну і близько не допускають до влади, а інші роблять так, щоб набити кишені, або зробити так, щоб було ще гірше, сповідуючи гасло 'чим гірше, тим краще', або 'хотіли незалежности, то маєте те, що хотіли'". І далі, „Більшість радянських людей, до яких належу й я, втратили найцінніші риси, які ще зберегло старше покоління галичан, а саме: любов до Бога, до ближнього, терпимість, доброту, наявність ідеалу, духовість".

Обдумуючи це все, він робить висновок, що „начинати зміни треба від себе самого, а вже тоді звинувачувати урядовців і інших. Люди потрапляють поговорити, пожалуватись, поплакати, а заставити себе знайти вихід з непростого становища неспроможні. Звідки і всі наші біди".

Після таких самокритичних зауваг, автор висловлює думку, що „може не все так песимістично, життя потихеньку йде, підростають діти, які ростуть уже в інших умовах (великий доступ до інформації, контакти з закордонним світом тощо), зникають стереотипи і шабльони бувшого СССР".

Далі автор листа пише, що він сам чув, як „російські учні при розмові невимушено називали ім'я Степана Бандери, вказуючи адреси магазинів, чи ще чогось на вулиці, що носили його ім'я, і нікого в трамваї це вже не насторожувало й тим більше не шокувало, бо всі вже звикли до того, навіть російськомовне населення. Серед людей збільшився потяг до Церкви, це помітно й серед молоді". Пише далі про відкриття Богословської академії, яка готує не тільки священиків, але й журналістів, юристів, керівників церковними хорами тощо. На вулицях часто можна бачити дівчат і хлопців у чернечих шатах. Його дочка недавно ходила з учнями своєї кляси до сповіді.

Читаючи ці рядки листа, не можна не усміхнутися до того нового, що народжується і відроджується в людських умах і душах, прибитих роками совєтчини. Вже саме усвідомлення ними того, що позитивне, а що неґативне, усвідомлення, що треба бути активними, породжує надію, що суспільство поволі виходить з отупіння, бажаючи стати на широку дорогу відродження. А молоде покоління підростає і майбутність у його руках.

М. М.

ОБ'ЄДНАННЯ РАД СОВЄТСЬКИХ жидів, приватна організація з осідком у Вашінґтоні та Гайланд Парку в Іллиной, і з бюрами в Москві, Санкт Петербурзі, Казахстані, Киргизстані, Україні, Грузії та Латвії заявило, що після упадку СССР антисемітизм дуже поширений, зокрема у Росії та інших країнах колишнього СССР. Воно уважає, що свобода слова у Росії та згаданих країнах є тим знаряддям, що публікує та поширює антисемітську літературу навіть державними установами і Російською Православною Церквою зокрема. Жидів звинувачують у неуспішності комунізму, в обкраденні державного майна та у забрудненні національної чистоти народів колишнього СССР. Але в основному жидів звинувачують у вбивстві Христа. Небезпека антисемітизму тепер є більшою, як будь-коли за останнє десятиліття твердять Джозеф Абрамовіч і Майкаг Нафталін, президент і крайовий директор згаданої організації.

ЗСА можуть...

(Закінчення зі стор. 2)

лачувані місця затрудення були втрачені в користь Мехіко, залишаючи менше платні робочі місця З'єднаним Стейтам Америки, а це підкреслюють противники НАФТА. Це саме дослідження заключило, що мехіканська економічна криза 1995 року мала більший неґативний вплив на робітничий ринок ЗСА, пов'язаний з торгівлею, ніж шкода від угоди НАФТА.

Уряди ЗСА, Канади і Мехіко зобов'язалися в 1993 році перевірити вплив вільної торгівлі на довкілля. Це зобов'язання спричинилося до затвердження угоди НАФТА американським Конґресом. Ці три країни не виконали дотепер своїх зобов'язань.

Студія впливу вільної торгівлі на довкілля є тільки однією частиною всебічної перевірки угоди НАФТА і її впливу на економіку ЗСА. Три інші сфери були вибрані для дослідження: вживання енерґії, випас худоби в ЗСА і вирощування кукурудзи в Мехіко. Виконання цих зобов'язань є конечним, щоб Конґрес погодився з дальшими торговельними угодами на шляху ґльобальної інтеґрації світу, що її окреслюють популярно вороги цієї інтеґрації як „брейв ню ворлд".

Конґрес ЗСА мусить рішити цього року, чи дати Президентові уповноваження вести переговори про вільну торгівлю. ЗСА, уважає Президент, можуть багато скористати з поширення вільної торгівлі, бо американські фірми тепер домінують над своїми европейськими та японськими конкурентами у багатьох індустріяльних ділянках.

Ринок ЗСА вже є найбільш вільний і Америка може тільки скористати з відкриття інших ринків. Президент Клінтон і Конґрес на можуть допустити, щоб Америка, яка вела і веде світ до лібералізації і доступу до ринків, почала вести його у відступі і назад, чого домагаються консервативні кола ЗСА, серед них відомий українцям Патрик Бюкенен, неуспішний кандидат на Президента в минулих виборах у ЗСА.

Не кожна...

(Закінчення зі стор. 2)

лося, що його биття може видати нас і тоді кінець усьому. Німці були озброєні рушницями з довгими гострими баґнетами. Я відчула, що в безпосередній близькості від мене пройшов цей ніж, але з Божою допомогою не зачепив ні мене, ні мого чоловіка.

Ось так були врятовані не тільки ми, але й родина Ніни, яку нацисти могли на місці прикінчити. А коли повернулися до хати, то наша господиня рішуче сказала: — Запам'ятайте, якщо вас знайдуть і поведуть на розстріл, то я буду поруч з вами.

Сусіди Ніни та Олександра своєчасно попереджали про акції, які готувалися проти жидів. Мені хочеться назвати їх імена. Це — Олександра Подолина, Палажка Мазій, Іван Коцюбинський та Степан Астишевський. Те, що вони зробили для нас, я ніколи не забуду і до кінця днів своїх буду їм вдячна. — Дора дістала невеличку валізу, витягла звідти пачку світлин і розклала їх на столі. Всі вони пожовкли від часу, однак кожна з них — це переконливий документ, який спростовує брехливі звинувачення проти українців, ніби під час війни вони сприяли німцям у знищенні жидів.

— Якщо будете друкувати в газеті замітку про нашу зустріч, — зауважила моя співбесідниця, — то прошу використати ці світлини, люди, що зображені на них, цього заслуговують, а до того може в Америці живуть їхні рідні, то їм приємно буде про все довідатися.

— Я обов'язково виконаю ваше прохання. А тепер просив би розповісти, як склалося ваше життя після війни?

— Відразу поїхала додому, сподівалась знайти рідню, та даремно, всі були німцями ростріляні. Коли Ніна довідалась про це, вона приїхала до мене і стала умовляти, щоб перебратися до неї.

Щороку я гостювала у своєї рятівниці, яка називала мене сестрою. Це були радісні, незабутні зустрічі. Перед еміґрацією до Ізраїля в 1992 році я приїхала попрощатися з Ніною та Олександром, на жаль, його вже не було в живих, він помер. Вона не радила нікуди їхати, а жити разом з нею.

І на закінчення хотіла б повернутися до того, з чого почалася наша бесіда. Пам'ятаєте, я пригадала вислів, якому більше двох тисяч років, він стверджує, що „людина людині — вовк". Ні, з цим я не можу погодитися, адже мала змогу переконатися на власному досвіді, що більшість людей порядні, сердечні, готові простягнути руку допомоги тому, хто її потребує.

До цього варто додати, що амбасадор Ізраїля в Україні Цві Маґен побував у Львові і вручив 30 грамот та медалів „Праведників світу" жителям Львівської, Волинської, Тернопільської, Івано-Франківської та Рівенської областей, які в роки Другої світової війни рятували жидів. Тим, хто, ризикуючи власним життя, життям усієї своєї родини, не думаючи про якусь винагороду, виявив, як сказав амбасадор, найвищу гуманність, — рятували ж бо людей іншої віри, народу. Вони були такими праведниками, на яких тримається світ.

На пресконференції, що відбулася у Львові після урочистої церемонії, Цві Маґен розповів, що уряд Ізраїля і далі буде розшукувати тих українців, які допомагали жидам під час війни. Встановлено імена ще сотні з них.

Усім тим, хто отримав медалю „Праведник народів світу" громадські організації Ізраїля встановлять щомісячну пенсію в сумі 30-40 американських долярів. Рятуючи життя, вони рятували людство.

XV Загальні збори НТШ в Европі

У суботу, 17-го травня 1997 р. у Сарселі відбулися XV Загальні збори НТШ у Европі, у яких взяли участь 18 присутніх з 52 голосами. Збори збіглися з подвійною визначною датою: 50-річчя заснування НТШ у Европі і 45-річчя осередку в Сарселі.

Зборами провадила президія: проф. Богдан Гаврилишин (голова) і проф. Віктор Коптілов (секретар).

Присутні відзначили хвилиною мовчання пам'ять членів НТШ, що відійшли у вічність за час каденції 1994-1997: дійсних членів НТШ, проф. д-ра о. Івана Гриньоха, проф. Лео Маніно, проф. Марію Шерер, звичайного члена д-ра Сергія Накловича і довголітнього голови Патронату осередку НТШ в Сарсалі дир. Євгена Бориса.

Письмові привітання зборам надіслали генеральний секретар Світової Ради НТШ і голова НТШ-Львів проф. Олег Романів; голова Історично-Філософічної Секції НТШ проф. Василь Маркусь; мґр Микола Когут, голова Контрольної комісії НТШ; проф. Степан Козак, голова НТШ у Польщі; проф. Микола Мушинка, голова НТШ у Словаччині.

Звіт про адміністративно-організаційну, наукову та видавничу діяльність НТШ у Европі та про працю Редакції Енциклопедії Сучасної України (ЕУ-3) подав голова НТШ проф. Аркадій Жуковський.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Европі має 78 членів. Новими членами НТШ, крім низки українських членів, недавно стали голова Асоціяції Україністів у Франції проф. Данієль Бовуа, літературознавець-компаративіст Мішель Кадо та відомий політолог проф. Ален Безансон. Це свідчить про ефективність наукових зв'язків, які підтримує й розвиває НТШ з французькими дослідниками. Частина членів НТШ з Риму та Мюнхену виїхала в Україну, що неґативно відбилося на кількості нашого членства в Европі і на діяльності відповідних осередків. На нашій роботі відбивається також незавершеність і невизначеність структур у Світовій Раді НТШ.

Праця НТШ у Европі плянувалася на засіданнях Управи і Президії.

Протягом звітної каденції здійснено чимало важливих видань. Вийшов з друку 11-ий том ЕУ-2, у Києві було здійснене у співробітництві з Інститутом Української Археографії НАН України перевидання ЕУ-1 у трьох томах, перевидано фотоспособом 7 томів ЕУ-2 і триває праця НТШ у Львові над рештою томів; у Канаді продовжується праця над виготовленням покажчика до 5-томової Енциклопедії України і підготова додатків — осучасненої частини (гол. ред. — проф. Данило Струк).

У міру перевидання томів ЕУ-2 в Україні було зауважено, що частина її матеріялів застаріла, а багатьох матеріялів (насамперед у перших томах) бракує. Тому було ухвалене рішення про підготову Енциклопедії Сучасної України (ЕУ-3) у чотирьох томах. Інтенсивніша співпраця з Національною Академією Наук України у Києві та її установами дала відчутні результати: для роботи над ЕУ-3 було виділене приміщення у Президії НАН України і дві ставки наукових співпрацівників. Керівником Координаційного осередку в Києві є Микола Железняк. Залишається актуальним питання видання франкомовної Енциклопедії України, що вирішуватиметься в міру матеріяльних можливостей.

НТШ у Европі видало солідний двохтомник, присвячений довголітньому його голові, визначному географові Володимиру Кубійовичу, що складається з праць самого Кубійовича (т. 1) та докладної біографії вченого, написаної проф. географії Львівського Університету Олегом Шаблієм (т. 2). Видано збірку статтей про творчість патрона НТШ Тараса Шевченка відомого літературного критика Євгена Сверстюка (з передмовою проф. В. Коптілова). НТШ у Европі видало в Києві „Катехизис" Митрополита Петра Могили (оригінальний текст і переклад сучасною українською мовою Валерія Шевчука). УАПЦ Київського Патріярхату, НАН України та НТШ в Европі перевидали „Требник" П. Могили. Все це спричинилося певною мірою до канонізації великого українського церковного й культурного діяча.

За допомогою амбасади України у Франції було видано французькою мовою матеріяли кольоквіюму про П. Могилу в ЮНЕСКО, присвяченого його 400-річному ювілею. Так само французькою мовою було видано книжку „Михайло Грушевський, його життя й творчість", у якій поряд з іншими матеріялами вміщено відому схему української історії нашого великого вченого. НТШ у Европі спияло появі 1-го тому „Альбому" Де ля Фліза. НТШ у Европі співпрацювало з Французькою Асоціяцією для розвитку українознавчих студій, з Географічним відділом МЗС Франції та з картографічним підприємством „Мішлен" (після консультацій з НТШ було видано нову мапу України з питомо українськими назвами). Тривала активна співпраця з амбасадором України у Франції і насамперед з амбасадором Юрієм Кочубеєм, з Українською Суспільною Опікою, яку очолює Владика Михаїл Гринчишин, з Міжнародною Асоціяцією Україністів (МАУ), на 3-му Конґресі якої голова НТШ у Европі представляв україністів Франції. НТШ діставало допомогу від Фундації Приятелів ЕУ (голова — д-р Володимир Баранецький) та Фундації ЕУ в Канаді (голова — інж. Олег Іванусів).

Ми відзначали ювілеї визначних подій та осіб: 400-річчя Берестейської Унії, 400-річчя від дня народження Петра Могили, Шевченкові дні, 130-річчя Михайла Грушевського, 95-річчя Володимира Кубійовича, 100-річчя Олександра Довженка, 100-річчя Максима Рильського, річницю смерти Митрополита Андрея Шептицького та ін. пам'ятні дати. З нагоди цих відзначень голова та члени НТШ виступали в Парижі, Києві, Львові, Ліоні, Мюнхені та інших містах.

У зв'язку зі складною політичною ситуацією в Україні й загрозливим станом для української культури НТШ у 1995-96 рр. вислало кілька відкритих листів до Президента України, голови Верховної Ради та голови Кабінету Міністрів. Ці листи було опубліковано в „Літературній Україні" та ін. органах української преси. Мгр Ірина Попович подала докладний фінансовий звіт, підготовлений проф. Володимиром Косиком, який не міг бути присутній на зборах через хворобу. Звіт Котрольної комісії виголосила інж. Катерина Штуль-Бізіч. У дискусії було порушено питання розширення зв'язків НТШ із зарубіжним славістичним світом, про участь НТШ у відзначенні великого свята всього християнства — 2000-ої річниці народження Ісуса Христа, підготови збірника з нагоди 125-річчя НТШ, господарські питання.

Загальні збори вибрали нові керівні органи у такому складі: голова проф. д-р Данило Струк, перший заступник голови проф. д-р Аркадій Жуковський, другий заступник голови проф. д-р Еміль Круба, секретар мґр Ірина Попович, фінансовий референт проф. д-р Володимир Косик.

Члени Управи: проф. д-р Віктор Коптілов, проф. д-р Юрій Божик, Володимир Макаренко; представник секцій: Історично-Філософічної — проф. д-р Аркадій Жуковський, Філологічної — проф. д-р Віктор Коптілов. Контрольна комісія: голова: мґр Микола Когут, члени — інж. Катерина Штуль-Бізіч, мгр Йосиф Лесів.

Збори доручили новим керівним органам зберігати й активізувати працю наукового осередку в Сарселі, що є осідком НТШ у Европі, редакції Енциклопедії Українознавства та багатої бібліотеки з україністики, зміцнювати фінансову базу для успішного завершення праці над чотирма томами Енциклопедії Сучасної України (ЕУ-3) у співпраці з науковими установами України, розширювати зв'язки НТШ з українознавцями і славістами Франції та інших країн Европи, активізувати пошуки спонзорів для підготови франкомовної Енциклопедії України.

Після офіційної частини Загальних зборів проф. Б. Гаврилишин виступив з інформацією про допомогу Фонду „Відродження" розвиткові науки та культури в Україні.

Н. Н.

Українських дітей — до українських літніх таборів!

Страйкуючі...

(Закінчення зі стор. 1)

ків має закритися ще 36 шахт. Досі закрилося тільки чотири. Реформування вугільного сектора певною мірою затримується через те, що Світовий банк не поспішає надавати на цю ціль 150 млн. дол., які є першою частиною позички у сумі 300 млн. дол. Представники банку покликаються на те, що Уряд не зміг випрацювати плян полегшення удару від закриття шахт.

Голова профспілки однієї з шахт Донеччини Євген Борисов сказав, що гірники пікетуватимуть Адміністрацію Президента, поки не доможуться свого. За його словами, вони не мають до чого вертатися — вдома голодні діти. Верховна Рада і Уряд обдурив їх, сказав він, і Президент як ґарант Конституції є останньою надією.

ПОДІЇ

ЗУСТРІЧ З ПРЕДСТАВНИКАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЇ

Сан Дієґо і Лос Анджелес. — Українська Телерадіокомпанія влаштовує зустрічі з українською громадою Південної Каліфорнії, у яких мова йтиме про випуск першої цілоденної щоденної телерадіослужби. Буде висвітлено новий фільм з України. Зустрічі відбудуться у Сан Дієґо у суботу, 21-го червня, о год. 2-ій після полудня в „Домі України" в парку „Балбоа" та в Лос Анджелес у неділю, 22-го червня, о год. 1:30 після полудня в церкві Народження Богородиці, 5154 де Лонґпре аве. Вступ безкоштовний. У справах інформацій та передплати слід телефонувати на число 1(800) 75-UKRAINE.

Допоможім сиротам в Україні придбати окуляри

Цим інформуємо Вас про дуже важливі заходи ЗУАДК для допомоги сиротам України. Потреби сиріт, що проживають у сиротинцях та інтернатах України, дуже пекучі, а це тому, що стан тих інституцій є критичний. Беручи до уваги цей стан, тим зверненням інформуємо, що вже зроблено для допомоги придбання окулярів сиротам і що треба зробити. У зв'язку з критичним станом економіки України та з недостатнім харчуванням дітей, браком вітамінів, та загальним зубожінням країни, зір дітей зазнав великих ушкоджень. Багато дітей незрячих, але багато з таких дітей, яким можна допомогти; їм потрібні окуляри, яких держава в сучасній ситуації не спроможна їм дати.

На щастя, проблемами сиріт України турбується і допомагає їм екзекутивний директор Комітету допомоги українським сиротам і дітям без батьківської опіки, філянтроп д-р Іван С. Карк, полковник-емерит американської армії, українського роду з Каліфорнії, який від довшого часу співпрацює із ЗУАДК і тому в порозумінню з екзекутивою відвідав сиротинці та інтернати у різних областях України і ствердив потребу конкретної допомоги і то негайної. А тому що сиротинці і інтернати підлягають Міністерству Освіти, і частинно залежні від Міністерства Охорони Здоров'я України, д-р І. С. Карк увійшов у контакт з цими міністерствами і одержав не лише дозвіл на проведення акції допомоги, але й число дітей сиріт у всіх сиротинцях та інтернатах України. Згідно тих даних, в Україні у 27-ми областях функціонує 686 сиротинців-інтернатів різних катеґорій дітей, в яких навчається, виховується понад 136,000 дітей, а майже половина є фізично, або психічно недорозвинені.

Заходом д-ра Івана С. Карка проведено вже пробну акцію купна окулярів у двох областях — Херсонській і Харківській, а саме: Херсонська область — 22 сиротинці-інтернати, 1,303 дітей одержало окуляри коштом 4,262 дол., а Харківська область — 30 сиротинців, 1,716 дітей одержало окуляри коштом 7,292 дол.

Тепер вирішено обслужити 10 областей в порозумінню з Міністерством Охорони Здоров'я та директором очного інституту в Києві д-ром В. Сергієнком. Проєкт цей включає області: Чернігівська 814 дітей — сума 4,070,00 дол., Сумська — 953 дітей — сума 4,665 дол., Житомирська 798 дітей — сума 3,990 дол., Вінницька 1.163 дітей — сума 5,815 дол., Волинська 888 дітей, сума 4,440 дол. Закарпатська 1.259 дітей — сума 6,295 дол., Чернівецька — 675 дітей, сума 3,375 дол., Кіровоградська — 919 дітей, сума 4,595 дол., Запорізька —1,413 дітей, сума 7,065 дол. і Миколаївська — 1,330 дітей , сума 6,650 дол.

Для поданих 10-ох областей вже замовлено окуляри, а саме 10-го квітня ц. р. ЗУАДК, за посередництвом д-ра І. С. Карка, підписав контракт з фабрикою окулярів в Ізюмі Харківської області, де замовлено 10,000 пар окулярів.

Ціна окулярів 5 дол. за пару і до кінця липня ц. р. фабрика вимагає належности в сумі 50,000 дол.

Було б зайвим писати про це, що зір є найбільшим скарбом людини і тому Екзекутива ЗУАДК звертається з проханням до українських установ і всіх членів патріотичної української громади: поможіть цей благородний проєкт провести в життя. Поможім тим нещасним сиротам любуватися довкіллям, як і інші діти, даймо їм можливість піти в школу, здобути освіту-професію і не бути тягарем оточення, а життєрадісними громадянами України. Імена всіх спонзорів купна окулярів будуть поміщені на сторінках щоденника „Свобода".

Пожертви просимо висилати на адресу: United Ukrainian American Relief Committe, Ins., 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111 (Окуляри).

За Екзекутиву ЗУАДК
д-р Лариса Кий
голова

д-р Богдан Гнатюк
заступник голови, касир

д-р Наталія Пазуняк
секретар

Степан Гавриш
екзекутивний директор

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю 6-го червня 1997 р. упокоїлася в Бозі

бл. п.

ТАМАРА ОЛЕСІЮК

вдова по д-рові Тимошеві Олесіюкові
нар. 29-го липня 1902 р. в Екатеринославі

ПАНАХИДА відбулася 12-го червня 1997 р. в Ґлендейл, Каліф.

ПОХОРОН відбувся з церкви-пам'ятника св. Андрія Первозванного на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. в суботу 14-го червня 1997 р.

У глибокому смутку:

син	— д-р АНДРІЙ з дружиною ХРИСТЕЮ ОЛЕСІЮКИ
внуки	— СИМОН
	— АДРІЯН
	— РОКСАНА
	— МАРКІЯН
	— ТИМІШ
	— МАРІЯНА ОЛЕСІЮКИ
	— МИКОЛА ПРИХОДЬКО з дружиною ФАРІБОЮ,
	— АНЯ ЛІНСКОТ-ПРИХОДЬКО
правнучка	— КРИСТАЛ ЛІНСКОТ із сином КЕНІ
брат	— ЛУЇ ҐІЛЬБЕРТ і дальша родина в ЗСА, Канаді й Україні

Замість квітів на могилу жертвували на сиріт і на підручники для школярів в Україні.

Вічна їй пам'ять!

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ“ — Карні Скатс С.К. — 1:0

Перемогою за чемпіонат вищої Еліт дивізії Ґарден Стейт Сакер Ліґи „Ч. Січ“ зреванжувалася сильному шкотському клюбові за поразку 1:2 в першій половині сезону. В звітовій зустрічі, що відбулася в неділю, 1-го червня ц. р. на грищі Кенант в Гілсайді, „січовики“ тримали ініціятиву продовж цілих змагань, їх напад створив ряд критичних ситуацій під воротами суперників, але м'яч, неначе заворожений, не потрапляв у сітку воріт із стрілів Борецького, Колодія, Мигала, кожночасно пролітав понад і поруч воріт шкотів. Кілька разів воротар гостей очайдушно оборонив свою „твердиню“.

І все таки „січовики“ зуміли здобути, хоч і мінімальну, перемогу 1:0, коли в 79-ій хвилині чоловий снайпер нашого нападу Петро Борецький з власного довгого рейду врешті здобув гарного ґоля. В кінцевій фазі цікавої зустрічі господарі мали ще дві можливості піднести конто, але і цим разом м'яч для Борецького і Сергієва виявився неслухняним.

До завершення ігор вищої Еліт дивізії, „січовикам“ залишилися ще одні змагання з іншим шкотським клюбом „Селтікс“ на виїзді. Вислід цих змагань вирішить, чи наша дружина закінчить на шостому місці в кінцевому показнику табелі ігор, чи вийде на один щабель вище. Приємно відзначити гарну й змістовну гру випускників Спортові Школи „Ч. Січі“: Романа Головінського, Андрія Панаса, Дам'яна Колодія і Гриця Сергієва. Крім них в складі „Ч. Січі“ виступали Наполі, Науменко, П. Паливода, Рондас, Борецький, Мигало, Пильнарник і Райлі.

Спортова школа „Ч. Січі“ — 1997

Продовжується реєстрація юнацтва у віці 6-18 років життя — дівчат і хлопців — на вишкіл до Спортової Школи, що відбудеться на протязі від 27-го липня до 23-го серпня ц. р. на оселі УБС „Верховина“ в Ґлен Спей, Н. Й.

Заавансований вишкіл проводитимуть професійні інструктори із ЗСА та України в таких видах спорту, як копаний м'яч (футбол), теніс, плавання і відбиванка. Зацікавлені цими ділянками спорту діти матимуть чудову нагоду набути вміння й техніку, що їм пригодяться в школах чи дружинах, в яких вони виступають. Спортова Школа „Ч. Січі“ особливо йде назустріч українським спортовим осередкам, яких заохочує присилати групи свого юнацтва на вишкіл і цим самим зміцнювати свої спортові кадри на майбутнє.

Спортова Школа „Ч. Січі“ протягом останніх 26-ти років набула значний досвід у правильному вишколі нашого юнацтва і за це заслужила визнання не тільки наших центральних організацій, але і федеральних та стейтових спортово-виховних інституцій. Вона і далі готова допомагати українському юнацтву стати зразковими спортовцями. По аплікації треба звертатися до: Ukrainian Sitch Sports School, 680 Sanford Ave., Newark, NJ 07106.

Пригадка Управи УСЦАК

Управа УСЦАК повідомляє прихильників організованого спорту і добродіїв відродження спорту в Україні, що недавно видана публікація-довідник „На Олімпійських Хвилях“ швидко розходиться, знаходить вдячних читачів у ЗСА та в Україні. До Управи УСЦАК надходять численні листи, подяки і ґратуляції за це видання; досі появилися теж дуже прихильні згадки в українській пресі. Маємо й дуже прихильний відгук чолових спортових діячів, викладачів університетів та інститутів в Україні. Якщо хочете бути поінформованими про діяльність УСЦАК в роках 1980-1996 і особливо про вагому співпрацю з НОК України, Федераціями спорту в Україні та значну підтримку Олімпійських репрезентацій (зимових і літніх видів спорту), ці інформації знайдете в цьому виданні.

Замовлення приходять кожного дня і вже мало примірників довідника залишилося до диспозиції. Тому треба негайно висилати замовлення разом з оплатою (12 дол.), що покриває теж поштову пересилку: USCAK-Dowidnyk, 680 Sanford Ave., Newark, NJ 07106.

Україна — Німеччина 0:0

Довго очікувана зустріч в елімінаційній серії ігор за вхід до фінальної рунди чемпіонату світу у футболі, що пройде в наступному році у Франції, переможця не виявила.

Репрезентація України в цій важливій зустрічі, що відбулася на Олімпійському стадіоні в Києві, маючи палку підтримку своїх прихильників, тримала ініціятиву продовж цілих змагань, але чемпіони Европи вміло маневрували на площі і зуміли вдержати „сухий“ вислід 0:0, з якого вони вповні вдоволені.

Двократно в цих змаганнях Україна мала добрі нагоди здобути переможні ґолі, але щастя цим разом було на боці німецьких футболістів. В 44-ій хвилині м'яч з сильного стрілу Сергія Реброва влучив у лівий стовп воріт гостей. В кінцевій фазі зустрічі, коли оборонець німців на мить залишив без „опіки“ Сергія Нагорняка, він використав нагоду, післав м'яч в напрямі воріт німців, одначе він пролетів понад поперечку і таким чином вислід залишився незмінним.

Як відзначають футбольні оглядачі й репортери, репрезентація України робить значні поступи як дружина і є серйозним конкурентом на міжнародній арені. Найкращими футболістами збірної України називають Олександра Шовковського (воротар) та напасників — Сергія Реброва і Андрія Шевченка. Гра і вислід в цій зустрічі, вони пишуть, є доказом цього. Адже Німеччина в світовому ранґуванні займає друге місце після Бразилії. При дальшій праці з футболістами збірної тренери і їх головний дорадник Валерій Лобановський (тренер київського „Динамо“) зможуть в недалекому майбутньому підтягнути репрезентацію України на нові вершини в загальному світовому ранґуванні. А покищо треба боротися за право ввійти до фінальної рунди чемпіонату світу. За станом з 8-го червня ц. р. Україна далі залишилася лідером 9-ої европейської групи, здобувши досі 14 точок у вісьмох змаганнях. Одначе збірні Німеччини і Португалії „тісно“ наступають на п'яти, відбувши по шість змагань, здобуваючи по 12 точок. Усе вирішиться в залеглих зустрічах. Німеччина має серйозних суперників — Португалію, Північну Ірляндію і слабших Вірменію та Албанію. Португалія, крім Німеччини, має зустріч з Північною Ірляндією і дещо слабшою Вірменією. Україні залишилося дві зустрічі — з Албанією і Вірменією. Остаточно усі змагання групи закінчуться в листопаді цього року. Тоді й покажеться, чи Україна залишиться лідером 9-ої групи, чи буде витіснена на друге, чи навіть третє місце. Друге місце ще дає можливість або ввійти автоматично до фіналів (якщо дана збірна з 9-ти груп матиме найкращий показник), або ще здобути це право в додаткових розгривках віцечепіонів вісьмох груп.

Жіночий чемпіонат Европи в кошиківці

Розпочалися ігри европейського чемпіонату жіночих дружин у кошиківці, які проходять в Будапешті. На початку дружини змагаються в двох рівнорядних групах „А“ і „Б“, після закінчення яких відбудуться півфінали і фінал збірних, що займуть перші два місця в групах. Репрезентація України, минулорічні чемпіонки Европи, вже відбули два змагання, в яких перемогли збірну Югославії 81:67 і зазнали поразки з Німеччиною 88—92. Після двох рунд в показнику табелі ігор без поразки в групі „А“ веде Німеччина (дві виграні), Україна, Еспанія і Литва мали по одній перемозі, а Чехія з двома поразками займає останнє місце.

В групі „Б“ веде репрезентація Словакії (дві перемоги), Боснія, Італія, Молдова і Росія мали 1:1, Мадярщина з двома поразками займає останнє місце. Ігри чемпіонату Европи продовжуються.

Успішні виступи легкоатлетів України

В Братиславі, Словакія, проходить черговий турнір Міжнародної асоціяції легкої атлетики, в якому беруть участь жіноча й чоловіча збірні України. Згідо з вислідами, як і можна було сподіватися, на бігових доріжках домінують легкоатлети з Африканського континенту. Тільки в деяких конкуренціях переможцями виходять спортовці з Европейських країн. І так, наприклад, в бігу 400 м. переміг Айван Томас з Англії. Краще виходять европейці в стрибках і меті диском. В скоку у височінь переміг С. Клиюгін, Росія, 7 ф. 5 1/2 інчі. В потрійному вийшов теж росіянин В. Капустин — 57-0 1/4.

Бронзову нагороду в скоку у височінь здобув Вячеслав Тиртисник, Україна, 7-4 1/4. В жіночій групі в бігу 200 м. золоту нагороду здобула Вікторія Фоменко 22.89 сек. На 800-метрівці Ольга Буженко, Україна, здобула срібну нагороду, її час 1:59.93. На 400-метрівці в бігу з перешкодами Ірена Ленська, Україна, осягнула час 56.26 і здобула бронзову нагороду. В меті кулею срібну нагороду здобула Віта Павлиш, її вислід 66-1 1/2.

Нюаркський щоденник „Стар Леджер“ згадав про св. п. В. Чижовича

В дні 8-го червня ц. р. в щоденнику „Стар Леджер“ появилася стаття відомого в ЗСА футбольного колюмніста — Айка Кюнса, в якій автор тепло й переконливо згадав про великі заслуги пок. Володимира Чижовича для розбудови цього спорту в ЗСА. Спонукою до цього, як виходить з тієї статті, було висунення кандидатури покійного на подвійне признання найвищих титулів „Голл оф фейм“ Крайовою палатою футболу, як теж Крайовою асоціяцією тренерів.

Дотеперішні успіхи збірної ЗСА і значні осяги у розвитку футболу в цій країні Айк Кюнс приписує цьому українському футболістові, тренерові, організаторові, яким виявився В. Чижович. Саме він впровадив крайову програму вишколу тренерів, завдяки якій вийшли такі визначні тепер як Стів Семпсон (тренер збірної ЗСА), Брус Аріна, Боб Ґенслер, Генк Штайнбрехер, Йосиф Махник (колишній воротар „Ч. Січі“), Рей Клівечка, Джов Ковалскі, Боб Ріссо і ряд інших. Дальше Кюнс зацитував твердження колишнього голови Футбольної федерації ЗСА Вернера Фрікера, який відзначив, що саме В. Чижович був найбільшим факто-ром у піднесенні футболу в Америці. Його вклад в цю ділянку спорту неперевершений. Він був велетнем між тренерами в ЗСА, студентом гри, аналітиком, кращим від інших...

Свою футбольну кар'єру, продовжує Кюнс, в Ню Джерзі Чижович започаткував у 1960 році в тодішній професійній дружині „Чорноморської Січі“, тренером в якій був його брат Євген. Він трикратно грав у збірній ЗСА. По закінченні футбольної кар'єри став тренером університету Філядельфія Текстайл, але по закінченні тренерських клінік, що їх провів відомий тренер з Німеччини Дітмар Кремер, В. Чижович перейняв при футбольній федерації ЗСА крайові програми копаного м'яча. До його приходу збірну ЗСА тренували припадково перед її змаганнями. Цю хибну практику В. Чижович змінив, організуючи правильний вишкіл збірних ЗСА, олімпійської репрезентації і юнацького футболу. Остаточно В. Чижович запровадив систему, завдяки якій збірні, національна і олімпійська, мають своїх постійних тренерів, збірні юнаків 21 і 17-річні, включно.

Таким був вклад цього українського тренера для росту й розвитку футболу в Америці.

О. Т.